

Leyla Saraç¹

¹Mersin University, College of Physical Education and Sport, Mersin, Turkey

lylsrc@gmail.com

ORIGINAL ARTICLE

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ EŞCİNSELLERE YÖNELİK BİLGİLERİ, TUTUMLARI VE DİNDARLIK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Özet

Bu çalışmanın amacı kadın ve erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eşcinselliğe yönelik bilgilerini, lezbiyen ve geylere yönelik tutumlarını belirlemek ve eşcinselliğe yönelik bilgileri, lezbiyen ve geylere yönelik tutumları ve dindarlık düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığını incelemektir. Araştırmaya Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören 78 kadın ($\bar{X}_{Yas} = 21.90 \pm 2.55$) 91 erkek ($\bar{X}_{Yas} = 22.27 \pm 2.22$) olmak üzere toplam 169 öğretmen adayı ($\bar{X}_{Yas} = 22.10 \pm 2.37$) katılmıştır. Araştırmada "Lezbiyen ve Geylere Yönelik Tutum Ölçeği-LGYT", "Eşcinselliğe Yönelik Bilgi Formu-EYBF" ve "Dindarlık Ölçeği-DÖ" kullanılmıştır. Araştırma bulguları kadın ve erkek katılımcıların geylere yönelik, lezbiyenlere yönelik tutum puanları, eşcinselliğe yönelik bilgi düzeyleri ve dindarlık düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Ayrıca, araştırma sonucunda öğretmen adaylarının geylere yönelik tutum puanları ile lezbiyenlere yönelik tutum puanları ve geylere ve lezbiyenlere yönelik toplam tutum puanları arasında istatistiksel olarak aynı yönde ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğu; geylere yönelik tutum puanları ile dindarlık puanları arasında ise ters yönde ve düşük düzeyde ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Ek olarak, katılımcıların lezbiyenlere yönelik tutumları ile geylere ve lezbiyenlere yönelik toplam tutum puanları arasında da aynı yönde ve yüksek düzeyde ilişki; geylere ve lezbiyenlere yönelik toplam tutum puanları ile dindarlık puanları arasında da ters yönde ve orta düzeyde ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak öğretmen adaylarının eşcinselliğe yönelik bilgi düzeyleri, geylere yönelik tutum, lezbiyenlere yönelik tutum ve geylere ve lezbiyenlere yönelik toplam tutum puanları ile dindarlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Eşcinsellik, lezbiyen, gey, tutum, öğretmen adayı

AN EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP AMONG KNOWLEDGE AND ATTITUDES TOWARD HOMOSEXUALS AND RELIGIOSITY LEVEL OF PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES

Abstract

The purpose of this study was to determine knowledge of homosexuality and attitudes toward lesbians and gay men; and to examine relationship among knowledge of homosexuality, attitudes toward lesbians and gay men and religiosity level of physical education majors. In total, 169 students ($M_{Age} = 22.10 \pm 2.37$), of which 78 were females ($M_{Age} = 21.90 \pm 2.55$) and 91 were males ($M_{Age} = 22.27 \pm 2.22$), at Physical Education Teacher Education department took part in the study. The Attitudes toward Lesbians and Gay Men Scale-ATLG, Knowledge about Homosexuality Questionnaire-KAH, and Religiosity Scale-RS were used to collect data. Results showed no significant difference in terms of attitudes toward lesbians, gay men, knowledge about homosexuality and religiosity level based on the students' gender. On the other hand, there was a significant positive correlation between attitudes toward gay men and attitudes toward lesbians; and also between attitudes toward lesbians and gay men. However, negative correlation found between between attitudes toward gay men and religiosity level. In addition, there were significant correlations between attitudes toward lesbians and attitudes toward lesbians and gay men. Significant negative correlation was found between attitudes toward lesbians and gay men and religiosity level. Conversely, statistically no significant overall relationship was found among knowledge of homosexuality, attitudes toward lesbians, gay men and lesbians and gay men, and religiosity level.

Keywords: Homosexuality, lesbian, gay, attitude, teacher candidate

GİRİŞ

Eşcinsellere yönelik sergilenen olumsuz tutum ve davranışların zamanla olumlu ve kabul edici yönde değiştiğini ortaya koyan araştırmalar olmakla birlikte (Altemeyer, 2001; Smith, 2011), olumsuz tutumun varlığı yapılan pek çok ulusal ve uluslararası çalışmada ortaya konmuştur (Çırakoğlu, 2006; Davison ve Frank, 2007; Gelbal ve Duyan, 2006; Herek, 2000; LaMar ve Kite, 1998; Oksal, 2008; Saraç, 2012a; 2012b). Bu olumsuz tutumun nedenleri arasında, tutum sergileyen bireyin ve eşcinsel bireyin cinsiyeti gelmektedir. Cinsiyetin eşcinsellere yönelik tutum üzerindeki etkisini inceleyen araştırmalar, zaman zaman farklı bulgularla sonuçlanmış olsa da, erkeklerin kadınlarla karşılaştırıldığında, eşcinsellere karşı daha olumsuz tutuma sahip olduklarını ortaya koymuştur (Donnelly, Donnelly, Kittelson, Fogarty, Procaccino ve Duncan, 1997; Schellenberg ve ark., 1999). Bununla birlikte, erkeklerin geylere (erkek eşcinsel) yönelik tutumlarının lezbiyenlere (kadın eşcinsel) oranla daha olumsuz olduğu da belirlenmiştir (Kerns ve Fine, 1994; Kite ve Whitley, 1996).

Eşcinsellere yönelik tutumu etkileyen önemli faktörlerden bir diğeri de tutum sahibi bireyin dindarlık düzeyidir. Uluslararası alanyazında, farklı dini yönelimi olan bireylerin eşcinsellere yönelik tutumlarını inceleyen araştırmaların sayısı karşısında, ülkemizde bu ilişkinin incelendiği araştırmalar yok denecek kadar azdır. Eşcinsellere yönelik tutumun dindarlık düzeyi ile ilişkili olduğunu ortaya koyan araştırmalar, dindarlık düzeyinin artışı ile birlikte eşcinsellere yönelik olumsuz tutumun da artış gösterdiğini vurgulamıştır (Whitley, 2009). Ulusal bir araştırmada da Gelbal ve Duyan (2006) üniversite öğrencilerinin gey ve lezbiyenlere yönelik tutumlarını ve bu tutumları etkileyen faktörleri incelemiş, öğrencilerin dini inanışları ile geylere ve lezbiyenlere yönelik tutumları arasında bir ilişki olduğunu ortaya koymuş; dini inanışı güçlü olan öğrencilerin hem gey hem de lezbiyenlere yönelik daha olumsuz tutuma sahip olduklarını bulmuştur. Güncel bir araştırmada ise, beden eğitimi öğretmen adaylarının lezbiyen ve geylere yönelik tutumları ve dindarlık düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiş ve dindarlık düzeyi arttıkça lezbiyen ve geylere yönelik olumsuz tutumun da arttığı ortaya konmuştur (Saraç, 2012a).

Toplumdaki eşcinsellere yönelik olumsuz tutumun oluşmasındaki önemli etkenlerden biri de, eşcinseller ve eşcinsellik ile ilgili sahip olunan bilgilerin eksikliği ya da yanlışlığıdır. Eşcinsellikle ilgili eğitim kurumlarında müfredat kapsamında herhangi bir bilgi verilmemesinden kaynaklı, pek çok birey kulaktan dolma, bilimsel dayanağı olmayan bilgilere bağlı olarak eşcinsellere yönelik olumsuz tutum geliştirmektedir. Örneğin, Gelbal ve Duyan (2006) toplumda eşcinselliğin bir sapıklık ya da hastalık olarak kabul edildiğini

vurgulamaktadır. Çırakoğlu (2006) da üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada, öğrencilerin eşcinselliğin nedeni olarak hastalık, problemler, kişisel tercih gibi etkenleri belirttiklerini ortaya koymuştur. Eşcinselliğin bireyin kendisi tarafından kontrol edilebileceğine inananların eşcinsellere yönelik tutumları da; kontrol edilemeyeceğini düşünenlere oranla daha olumsuzdur (Sakallı, 2002). Çeşitli meslek grupları (üniversite öğrencisi, öğretmen, polis, hekim) ile yapılan bir diğer çalışmada da katılımcılar, eşcinselliğin nedenini “doğuştan gelen bir özellik, bir hastalık, yönelim” olarak açıklamışlardır (Akdaş-Mitrani, 2008). Bu araştırmalar eşcinsellere yönelik doğru ve bilimsel bilginin yetersiz olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Geleceğin beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin de, öğretmen olduklarında gerek derslerinde, gerek okul ortamında, gerekse toplumsal yaşamlarının tümünde, çeşitli özelliklere sahip olan öğrenciler ve toplumun diğer bireyleri için adil, güvenli, özgür bir ders ortamı ve yaşam sağlamaları önem taşımaktadır. Ancak bu ortamı sağlayacak öğretmen adaylarının eşcinsellere yönelik tutumlarının olumlu, bilgilerinin de bilimsel kaynaklara dayalı ve doğru olması bir gerekliliktir. Eşcinselliğe yönelik bilgi düzeyinin, bu amaçla geliştirilmiş bir araç ile belirlendiği çalışmaya ulusal alanyazında rastlanmamakla birlikte, bu tür çalışmaların yok denecek kadar az olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle elde edilecek verilerin alanyazına çok büyük katkısının olacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışmada, daha önce çeşitli çalışmalarda ortaya konan dindarlık düzeyi ve lezbiyen ve geylere yönelik tutum arasındaki ilişkinin farklı örneklem ile tekrar incelenmesi, benzer ya da farklı bulguların örneklem özelliği üzerinde durularak tartışılması da amaçlanmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının lezbiyen ve geylere yönelik tutumlarının ve bilgilerinin; ayrıca lezbiyen ve geylere yönelik tutumu etkileyen faktörlerden biri olduğu belirtilen dindarlık düzeyinin de ortaya konmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı kadın ve erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının lezbiyen ve geylere yönelik bilgilerini, tutumlarını belirlemek; eşcinsellere yönelik bilgi, tutum ve dindarlık düzeyi arasında ilişki olup olmadığını ortaya koymaktır.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma grubuna yönelik demografik bilgilere yer verilmiş, veri toplama araçları tanıtılmış, verilerin toplanması ve verilerin analizinde izlenen süreçler açıklanmıştır.

Araştırma grubu

Araştırmaya, 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılı Bahar Dönemi'nde Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören 78 kadın ($\bar{X}_{yaş} = 21.90 \pm 2.55$) 91 erkek ($\bar{X}_{yaş} = 22.27 \pm 2.22$) olmak üzere toplam 169 öğretmen adayı ($\bar{X}_{yaş} = 22.10 \pm 2.37$) katılmıştır. Araştırmaya katılan adayların %25.4'ü 1., %24.9'u 2., %24.3'ü 3. ve % 25.4'ü 4. sınıfta öğrenim görmektedir. Örneklem seçiminde "kolayda örnekleme" yöntemi kullanılmış ve araştırmaya yalnızca veri toplama esnasında sınıfta bulunan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan öğretmen adayları dahil edilmiştir (Fraenkel, Wallen, Hyun, 2011). Fraenkel, Wallen ve Hyun (2011), örneklem sayısı konusunda kesin bir sayı vermenin güçlüğüne vurgu yaparak, betimsel araştırmalar için örneklem sayısının en az 100 olmasının uygun olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle örneklem sayısının bu çalışmanın türü açısından yeterli olduğu düşünülmüştür.

Veri toplama araçları

Araştırmada katılımcıların lezbiyen ve geylere yönelik tutumlarını belirlemek amacı ile "Lezbiyen ve Geylere Yönelik Tutum Ölçeği-LGYT", eşcinsellikle ilgili bilgi düzeylerini belirlemek amacı ile "Eşcinselliğe Yönelik Bilgi Formu-EYBF" ve dini yönelimlerini belirlemek amacı ile de "Dindarlık Ölçeği-DÖ" kullanılmıştır.

Lezbiyen ve Geylere Yönelik Tutum Ölçeği-LGYT-K (Kısa Formu): Katılımcıların lezbiyen ve geylere yönelik tutumlarını belirlemek amacı ile kullanılan Lezbiyen ve Geylere Yönelik Tutum Ölçeği-LGYT'nin kısa versiyonu Herek (1998) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması Duyan ve Gelbal (2004) tarafından yapılmıştır. LGYT-K, 5 tanesi lezbiyenlere (LYT), 5 tanesi de gey bireylere (GYT) yönelik tutumu ölçen toplam 10 maddeden oluşmaktadır. Maddelerde yer alan ifadelerle katılımcılar ne derece katıldıklarını, *kesinlikle katılmıyorum* (1), *katılmıyorum* (2), *kararsızım* (3), *katılıyorum* (4), *kesinlikle katılıyorum* (5) şeklinde sıralanmış olan 5'li Likert tipi ölçek aracılığı ile belirtmektedir. Ölçek maddelerinin altısı olumlu, dördü de olumsuz anlam taşımaktadır ve olumlu maddelerin puanlanmasında "*kesinlikle katılıyorum*" seçeneği 5, "*kesinlikle katılmıyorum*" seçeneği de 1 ile puanlanmaktadır. Olumsuz maddelerin puanlanmasında ise tam tersi bir yol izlenmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar eşcinsellere yönelik tutumun olumlu; düşük puanlar ise olumsuz olduğunu göstermektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük ve en yüksek puan eşcinsellere (lezbiyen ve gey) yönelik tutum için 10-50, geylere yönelik tutum için 5-25 ve lezbiyenlere yönelik tutum için de 5-25'tir. Uluslararası çalışmalarda ölçeğin alfa değeri alt ölçekler ve ölçeğin bütünü için 0.80'in üzerinde bulunmuştur (Herek, 1988; 1994). Ulusal

çalışmalarda bu değer 0.79'un üzerindedir (Saraç, 2012a; 2012b). Bu çalışmada alt ölçeklerden elde edilen alfa değeri 0.65 ve üzerinde (GYT= .65; LYT= .67), ölçeğin bütününden elde edilen alfa değeri ise 0.80 olarak bulunmuştur. Alt ölçeklerin alfa değerleri, genel olarak kabul gören .70 ve üzerinde bir değer olmadığından, güvenilirlik düzeyinin yüksek olmadığı düşünülebilir. Ancak ölçek kullanılarak yapılan araştırmalarda .60 ve üzeri değerleri kabul edilebilir düzeyde gören çalışmalar da mevcuttur (Cortina, 1993; DeVellis, 2003; Nunnally ve Bernstein, 1994).

Dindarlık Ölçeği-DÖ: Beden eğitimi öğretmen adaylarının dindarlık düzeyleri 14 maddeden oluşan ve müslüman bireylerin dindarlık düzeylerini belirlemeye yönelik olarak Mutlu (1989) tarafından geliştirilen “Dindarlık Ölçeği-DÖ” ile belirlenmiştir. Katılımcılardan ölçekte yer alan dine yönelik ifadeler ne derece katıldıklarını 5’li Likert tipi ölçek (1= *kesinlikle katılmıyorum*; 5= *kesinlikle katılıyorum*) üzerinde belirtmeleri istenmiştir. Ölçekte yer alan 3, 5, 6, 7, 10 ve 12. maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçeğin puanlanmasında ortalama değer hesaplanmaktadır. Buna göre ölçekten alınabilecek en düşük puan 1, en yüksek puan 5’tir. Ölçekten alınan yüksek puanlar dindarlık düzeyinin yüksek, düşük puanlar ise düşük olduğunu göstermektedir. Mutlu (1989) ölçeğin alfa değerini 0.94 olarak ortaya koymuştur. Bu çalışmada alfa değeri .81 olarak bulunmuştur.

Eşcinselliğe Yönelik Bilgi Formu-EYBF: Katılımcıların eşcinselliğe yönelik bilgi düzeylerini belirlemek amacı ile Harris, Nightengale ve Owens (1995) tarafından geliştirilen “Eşcinselliğe Yönelik Bilgi Formu-EYBF” kullanılmıştır. Bilgi formunda eşcinselliğe yönelik 20 ifade bulunmaktadır. Katılımcılardan doğru olduğunu düşündükleri ifadenin karşısına “D”, yanlış olduğunu düşündükleri ifadenin karşısına da “Y” harfi koymaları istenmiştir. Bilgi formundan alınabilecek en düşük ve en yüksek puanlar 0-20’dir. Yüksek puanlar eşcinselliğe yönelik bilgi düzeyinin yüksek, düşük puanlar ise bilgi düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. EYBF’nin Türkçe’ye çevrilmesi işlemi çeviri-geri çeviri yöntemi ile yapılmıştır. İlk aşamada İngilizce ve Türkçe’yi, ayrıca ölçeğin ilgili olduğu konuyu da iyi bilen üç farklı uzman tarafından EYBF Türkçe’ye çevrilmiş, üç çeviri incelenerek tek bir Türkçe form elde edilmiştir. Daha sonra da bu Türkçe form tekrar üç dilbilimci tarafından İngilizce’ye çevrilmiştir. Elde edilen çeviri orjinal form ile karşılaştırılmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda EYBF’nin her bir maddesi değerlendirilerek gerekli değişiklikler ve düzenlemeler yapılmıştır. EYBF’den Amerika kültürüne has ve Amerika’da yaşayan bireyler tarafından bilinebilecek bir ifade çıkarılmış; bir diğer ifadeden ise Amerikalı bir bilimsel araştırmacının ismi çıkartılarak yalnızca “araştırmacı” ifadesi kullanılmıştır. EYBF’nin

Türkçe versiyonu Türk Dili alanında uzman bir akademisyen tarafından da incelenmiştir. Formun son hali üniversitenin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören ve Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nden seçmeli ders alan ve kolayda örnekleme yöntemi (Fraenkel, Wallen, Hyun, 2011) ile belirlenen 22 ikinci sınıf öğrencisine uygulanmış, ölçeğin anlaşılabilirliği ile ilgili geribildirim alınmış ve bu geribildirimler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Harris ve ark.'ları (1995) EYBF'nin güvenilirlik değerlerini sağlık çalışanları ile yaptıkları araştırmada .70, üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmada .74 olarak bulmuşlardır. Bu çalışmada EYBF'nin puanlanmasında doğru cevap "1", yanlış cevap "0" olarak değerlendirildiği için güvenilirliğin hesaplanmasında Kuder Richardson 21 (KR-21) katsayısı kullanılmış ve güvenilirlik katsayısı .81 olarak bulunmuştur.

Verilerin toplanması

Verilerin toplanması sürecinde, dersin öğretim elemanlarından izin alınarak, ders öncesinde araştırmacı tarafından öğretmen adaylarına araştırmanın amacı, kapsamı ve elde edilecek bilgilerin gizliliğinin korunmasına yönelik gerekli açıklamalar yapılmıştır. Araştırmaya yalnızca katılmaya gönüllü öğrenciler dahil edilmiştir. Katılımcılar sırası ile LGYT-K, DÖ ve EYBF'nu doldurmuşlardır. Veri toplama araçlarının doldurulması yaklaşık 15 dakika sürmüştür.

Verilerin analizi

Verilerin analizinde, SPSS 11.5 istatistik paket programı aracılığı ile, ortalama ve standart sapma değerleri ile bağımsız t-testi ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

Kadın ve erkek beden eğitimi öğretmen adaylarının GYT ölçeği ile belirlenen geylere [$t(167) = -.99, p = .32$] ve LYT ölçeği ile belirlenen lezbiyenlere [$t(167) = -1.73, p = .09$] yönelik tutumları arasında fark olup olmadığını belirlemek amacı ile yapılan bağımsız t-testi sonuçları istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Bu sonuçlara göre kadın ($\bar{x} = 11.36 \pm 3.82$) ve erkek ($\bar{x} = 12.01 \pm 4.58$) katılımcıların geylere yönelik tutum puanları ile kadın ($\bar{x} = 12.03 \pm 4.68$) ve erkek ($\bar{x} = 13.24 \pm 4.46$) katılımcıların lezbiyenlere yönelik tutum puanları benzerlik göstermekle birlikte olumsuz olarak belirlenmiştir. GLYT ölçeği ile belirlenen geylere ve lezbiyenlere yönelik toplam tutum puanları da yine olumsuz olarak

ortaya çıkmış; elde edilen puanlar kadın ($\bar{x}= 23.38\pm7.82$) ve erkek ($\bar{x}= 25.25\pm8.23$) öğretmen adayları arasında benzerlik göstermiştir, $t(167)= -1.51$, $p= .13$, (Tablo 1).

Kadın ($\bar{x}= 9.95\pm2.16$) ve erkek ($\bar{x}= 10.04\pm2.48$) öğretmen adaylarının EYBF ile belirlenen eşcinselliğe yönelik bilgi düzeyleri arasında fark olup olmadığının belirlenmesi için uygulanan bağımsız t-testi sonuçları istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur, $t(167)= -.26$, $p= .79$. Kadın ve erkek katılımcıların bilgilerinin orta düzeyde olduğu da bulunmuştur. Aynı şekilde DÖ ile elde edilen puanlar da kadın ($\bar{x}= 3.86\pm.59$) ve erkek ($\bar{x}= 3.69\pm.72$) öğretmen adaylarının dindarlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ancak adayların dindarlık düzeylerinin yüksek olduğunu ortaya koymuştur, $t(167)= 1.60$, $p= .11$, (Tablo 1).

Tablo 1: GYT, LYT, GLYT, EYB ve DÖ Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	SS	t
GYT	Kadın	78	11.36	3.82	-.99
	Erkek	91	12.01	4.58	
LYT	Kadın	78	12.03	4.68	-1.73
	Erkek	91	13.24	4.46	
GLYT	Kadın	78	23.38	7.82	-1.51
	Erkek	91	25.25	8.23	
EYBF	Kadın	78	9.95	2.16	-.26
	Erkek	91	10.04	2.48	
DÖ	Kadın	78	3.86	.59	1.60
	Erkek	91	3.69	.72	

Kadın ve erkek öğretmen adaylarının GYT, LYT, GLYT, EYBF ve DÖ ile elde edilen puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı için, puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelerken kadın ve erkek katılımcıların puanları birlikte analiz edilmiş, veriler cinsiyete göre ayrılmamıştır. Kadın ve erkek katılımcıların GYT, LYT, GLYT, EYBF ve DÖ ile elde edilen puanları Tablo 2'de görülmektedir. Bu değerler, öğretmen adaylarının geylere, lezbiyenlere ve gey ve lezbiyenlere yönelik ortalama tutum puanları ortalamasının altında ve olumsuz olduğunu ortaya koymuştur.

Öğretmen adaylarının eşcinsellere yönelik bilgi düzeyi düşük, ancak dindarlık düzeyi yüksek çıkmıştır.

Tablo 2: GYT, LYT, GLYT, EYBF ve DÖ Puanlarına Yönelik Ortalama Ve Standard Sapma Değerleri

	$\bar{x}$	SS
GYT	11.71	4.24
LYT	12.68	4.59
GLYT	24.39	8.08
EYBF	10.00	2.32
DÖ	3.77	.66

Beden eğitimi öğretmen adaylarının geylere ve lezbiyenlere yönelik tutumları, dindarlık düzeyleri ve eşcinsellikle ilgili bilgi düzeyleri arasındaki ilişki, Pearson Korelasyon kullanılarak analiz edilmiştir. Pearson korelasyon katsayısının .10-.29 arasında olması düşük, .30-.49 arasında olması orta, .50-.1.0 arasında olması da yüksek ilişki olarak değerlendirilmiştir (Cohen, 1988).

Analiz sonuçları öğretmen adaylarının geylere yönelik tutum puanları ile lezbiyenlere yönelik tutum puanları ($r = .67$, $n = 169$, $p < .01$) ve eşcinsellere yönelik tutum puanları ($r = .91$, $n = 169$, $p < .01$) arasında istatistiksel olarak aynı yönde ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgulara göre beden eğitimi öğretmen adaylarının geylere, lezbiyenlere ve eşcinsellere yönelik tutumları birbirine paralel olarak değişmektedir. Araştırma bulguları ek olarak öğretmen adaylarının geylere yönelik tutum puanları ile dindarlık puanları arasında ise ters yönde ve düşük düzeyde bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur ($r = -.28$, $n = 169$, $p < .01$). Bu bulgular, adayların dindarlık düzeyleri arttıkça geylere yönelik tutumlarının da olumsuz yönde arttığını göstermiştir. Katılımcıların lezbiyenlere yönelik tutumları ile geylere ve lezbiyenlere yönelik toplam tutum puanları arasında da aynı yönde ve yüksek düzeyde ilişki bulunmuştur ($r = .92$, $n = 169$, $p < .01$). Bu bulgular öğretmen adaylarının lezbiyenlere ve geylere ve lezbiyenlere yönelik tutumlarının birbirine paralel olarak değiştiğini göstermiştir. Ayrıca, geylere ve lezbiyenlere yönelik toplam tutum puanları ile dindarlık puanları arasında da ters yönde ve orta düzeyde ilişki ortaya çıkmıştır ($r = -.30$, $n = 169$, $p < .01$). Bu bulgular da öğretmen adaylarının dindarlık

düzeyleri artıkça gey ve lezbiyenlere yönelik tutumlarının olumsuz yönde arttığını ortaya koymuştur.

Katılımcıların EYB, GYT, LYT, GLYT ve DÖ puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, $p > .05$. Ayrıca, LYT ile DÖ puanları arasında ve EYB ile DÖ puanları arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, $p > .05$. Bu bulgular, EYB düzeyinin geylere, lezbiyenlere, gey ve lezbiyenlere yönelik tutum ve dindarlık düzeyi ile ilişkili olmadığını göstermiştir (Tablo 3).

Tablo 3: GYT, LYT, GLYT, EYBF ve DÖ Puanları Arasındaki İlişki Analizi

	1	2	3	4	5
1. GYT	-	.67**	.91**	.10	-.28**
2. LYT		-	.92**	.06	-.27
3. GLYT			-	.09	-.30**
4. EYB				-	-.03
5. DÖ					-

** $p < .01$

TARTIŞMA

Araştırma bulguları, kadın ve erkek öğretmen adaylarının lezbiyen ve geylere yönelik tutumlarının birbirine benzer ve düşük düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgular, bazı açılardan alanyazındaki ulusal ve uluslararası araştırmalarla benzerlik gösterirken, bazı açılardan da farklılık göstermektedir (Roper ve Halloran, 2007; Schellenberg ve ark., 1999). Örneğin, yapılan araştırmalarda özellikle erkeklerin eşcinsellere yönelik tutumlarının kadınlara oranla daha olumsuz (Wills ve Crawford, 1999; Hinrichs ve Rosenberg, 2002); geylere yönelik tutumlarının da lezbiyenlere oranla daha olumsuz olduğu da ortaya konmuştur (Herek ve Gonzales-Rivera, 2006; Kite ve Whitley, 1996; Schellenberg ve ark., 1999). Eşcinsellere yönelik tutumun incelendiği ulusal çalışmalar da uluslararası alanyazına paralel sonuçlar ortaya koymuş ve üniversite öğrencileri (Sakallı, 2002; Çırakoğlu, 2006; Gelbal ve Duyan, 2006), aile bireyleri (Oksal, 2008), öğretmenler, polisler ve doktorların (Akdaş-Mitrani, 2008) katılımı ile yapılan araştırmalarda erkeklerin kadınlarla kıyaslandığında eşcinsellere karşı daha olumsuz tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Bu çalışma bulguları ise kadın ve erkekler arasında tutum açısından herhangi bir fark ortaya

koymamıştır. Yine beden eğitimi, spor, fiziksel aktivite vb. alanlarda eşcinsellere yönelik tutumun incelendiği araştırmalar da eşcinsellere yönelik olumsuz tutumun varlığını ortaya koyarken, erkeklerin kadınlara oranla özellikle geylere yönelik tutumlarının daha olumsuz olduğunu da vurgulamıştır (Morrow ve Gill, 2003; Gill, Morrow, Collins, Lucey ve Schultz, 2006; Roper ve Halloran, 2007). Bu çalışma bulgularına benzer olarak, antrenörlerin lezbiyen, gey ve biseksüel sporculara yönelik tutumlarını inceleyen Ensign, Yiamouyiannis, White ve Ridpath (2011) erkek antrenörlerin, kadın antrenörlere göre daha olumsuz tutuma sahip olduklarını bulmuştur. Ancak bu araştırma sonucunda elde edilen bulgular kadın ve erkek öğretmen adaylarının geylere yönelik, lezbiyenlere yönelik ve gey ve lezbiyenlere yönelik toplam tutum puanları arasında bir fark olmadığını, kadın ve erkek adayların benzer tutuma sahip olduklarını ortaya koymuştur. Her ne kadar cinsiyet açısından fark ortaya çıkmamış olsa da, bu araştırmanın bulguları, hem erkek hem de kadın katılımcıların gey ve lezbiyenlere yönelik orta düzeyde olumsuz tutuma sahip olduklarını ortaya koymuştur. Cinsiyet açısından fark çıkmamasının temel nedeninin, katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor alanından olmalarından kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Çünkü, beden eğitimi ve spor ortamının geleneksel maskülen yapının korunması konusunda oldukça katı, eşcinseller açısından da olumsuz ve dışlayıcı olduğu vurgulanmaktadır (Ayvazo ve Sutherland, 2009). Bu durumun beden eğitimi öğretmenliği alanında öğrenim gören katılımcıların olumsuz tutum sergilemelerine neden olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada elde edilen veriler geylere yönelik tutum ile geylere ve lezbiyenlere yönelik tutum ve dindarlık düzeyi arasında ilişki olduğunu; ancak lezbiyenlere yönelik tutum ile dindarlık düzeyi arasında ilişki olmadığını ortaya koymuştur. Dindarlık düzeyi yükseldikçe bireylerin geylere yönelik tutumlarının da olumsuz yönde arttığı belirlenmiştir. Yapılan araştırmalar, dini yönü güçlü olan bireylerin eşcinsellere yönelik tutumlarının olumsuz olduğunu rapor etmiştir (Hinrichs ve Rosenberg, 2002; Wills ve Crawford, 1999). Whitley (2009) dindarlık ile lezbiyen ve geylere yönelik tutumu incelediği meta-analizde, dindarlığın çeşitli formları (dini aktivitelere katılma, içsel-dışsal dindarlık vb.) ile lezbiyen ve geylere yönelik tutum arasında ters yönde bir ilişki olduğunu vurgulayarak, didarlık düzeyi arttıkça olumsuz tutumun da artış gösterdiğini belirtmiştir. Türkiye’de yapılan araştırmalar da benzer biçimde sonuçlanmıştır. Örneğin, Gelbal ve Duyan (2006) dini inançları güçlü olan üniversite öğrencilerinin lezbiyen ve geylere yönelik tutumlarının da olumsuz olduğunu ortaya koymuştur. Beden eğitimi öğretmen adaylarının lezbiyen ve geylere yönelik tutumu ve dindarlık düzeyi arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmada da, dindarlık düzeyi arttıkça hem lezbiyen hem de geylere yönelik olumsuz tutumun artış gösterdiği ortaya konmuştur (Saraç,

2012a). Bu açıdan bakıldığında, dindarlık düzeyi arttıkça, yalnızca geylere yönelik olumsuz tutumun artış gösterdiğini ortaya koyan bu araştırma bulguları farklılık göstermektedir. Diğer dinlerde olduğu gibi, İslam dininde de eşcinsellik kabul görmemekte ve günah olarak kabul edilmektedir (Sakallı ve Uğurlu, 2001; Yip, 2009). Bu nedenle, araştırmaya katılan erkek ve kadın öğretmen adaylarının artan dindarlık düzeylerinin geylere yönelik tutumlarını da olumsuz yönde etkilediği düşünülmektedir. Bununla birlikte, lezbiyenlere yönelik tutum ve dindarlık düzeyi arasında ilişki çıkmamasının nedeninin, bireylerin eşcinsel kelimesini duyduklarında akıllarına geylerin gelmesi olduğu düşünülmektedir (Herek, 2000). Ayrıca, erkeklere yüklenen cinsiyet rollerinin daha fazla ciddiye alınması ve kadınlara atfedilen rollerden daha katı ve üstün kabul edilmesi de bunun nedeni olabilir (Whitley, 2001; Kite ve Whitley, 1996; LaMar ve Kite, 1998).

Eşcinsellere yönelik tutumu etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik yapılan araştırmalar, bir diğer önemli etkenin de eşcinselliğe yönelik bilgi sahibi olup olmama durumu olduğunu ortaya koymuştur. Toplumda eşcinselliğin ne olduğuna dair pek çok bireyin bilgisiz ve daha da önemlisi yanlış bilgi sahibi olduğu pek çok çalışma ile ortaya konmuştur. Örneğin, Andri (2011) Endonezya örneğinde yaptığı araştırmada, katılımcıların eşcinselliği tedavi edilmesi gereken zihinsel bir hastalık olarak gördüklerini rapor etmiştir. Riggs, Rosenthal ve Smith-Bonahue (2011) de Amerika'da hizmet-öncesi öğretmenlerin katılımı ile yaptıkları araştırmada, lezbiyenlerin korkutucu, ahlaksız ve değersiz-bayağı olarak; geylerin ise mide bulandırıcı, sapık ve kınanacak bireyler olarak tanımlandığını ortaya koymuştur. Ek olarak, eşcinselliğe yönelik yanlış bilginin, eşcinsellere yönelik tutumu da olumsuz etkilediği bilinmektedir. Örneğin, Kanada'da yapılan bir araştırmada, 10-12. sınıf öğrencilerinin öğrenim gördüğü okulların danışmanlık merkezlerinde görev yapan danışmanların eşcinselliğe yönelik bilgi düzeyleri ve eşcinsellere yönelik tutumları incelenmiş ve danışmanların eşcinselliğe yönelik bilgi düzeylerinin yüksek olduğu, buna bağlı olarak da eşcinsellere yönelik tutumlarının olumlu olduğu ortaya konmuştur (Alderson, Orzeck ve McEwen, 2009). Harris, Nightengale ve Owens (1995) de sağlık çalışanlarının eşcinselliğe yönelik deneyimleri, bilgi düzeyleri ve tutumlarını incelemiş ve bilgi düzeyi yüksek olan çalışanların daha olumlu tutuma sahip olduklarını bulmuştur. Üniversite öğrencilerinin eşcinselliğe yönelik bilgi düzeyleri ve tutumlarını inceleyen Wells ve Franken (1987) eşcinsellik konusunda bilgisi fazla olan öğrencilerin, eşcinsellere yönelik tutumlarının da daha olumlu olduğunu bulmuştur. Yine üniversite öğrencileri ile yapılan bir araştırmada Kim, D'Andreai Sahu ve Gaughen (1998) beyaz ırka (Caucasian) mensup öğrencilerin, Japon, Filipinli ve Çinli öğrencilerle kıyaslandığında eşcinsellere yönelik bilgi düzeylerinin daha

yüksek ve tutumlarının da daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Öğretmen adayı lisans öğrencileri ile yapılan çalışmada da, açık görüşlü ve eşcinsellere yönelik bilgi düzeyi yüksek olan öğretmen adaylarının daha olumlu tutuma sahip oldukları vurgulanmıştır (Baker, 1980). Bu çalışmada, literatürde elde edilen bulguların aksine, lezbiyen ve geylere yönelik tutum ve eşcinselliğe yönelik bilgi arasında bir ilişki bulunmamıştır. Beden eğitimi öğretmen adaylarının gey ve lezbiyenlere yönelik tutumları ile eşcinselliğe yönelik bilgi düzeyleri arasındaki ilişkinin Türkiye’de ilk kez incelendiği bu çalışmada elde edilen bu bilgi önem taşımaktadır. Bu bulgu, katılımcıların eşcinsellere yönelik bilgi düzeyinin, onların lezbiyen ve geylere yönelik tutumları ile ilişkili olmadığını düşündürmektedir.

Bu çalışmanın çeşitli sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle bu çalışma kapsamındaki katılımcılar bir üniversitenin ilgili bölümünde öğrenim görmektedir ve bu durum tüm bulguların Türkiye’ye genellenmesini engellemektedir. Araştırmanın bir diğer sınırlılığı ise çalışmada yer alan öğretmen adaylarının tümünün heteroseksüel olduğunun varsayılması ve cinsel yönelimlerine yönelik soru sorulmamasıdır. Bireylerin cinsel yönelimleri de onların eşcinsellere yönelik tutumlarını etkilemektedir. Bu nedenle araştırma bulgularını değerlendirirken bu sınırlılığın göz önünde bulundurulması gereklidir. Bununla birlikte, EYBF’nun geliştirilmesine yönelik ayrı ve daha kapsamlı bir pilot çalışma yapılmalıydı. Özellikle EYBF ile elde edilen verilerle ortaya konan bulgular, EYB düzeyinin farklı çalışmalarla da ortaya konması gerekliliğini ortaya koymuştur. Yine dindarlık düzeyi ile ilgili ortaya konan veriler, benzer örneklem grubu ile yapıldığında farklı sonuçlarla karşılaşmıştır. Bu nedenle aynı ya da benzer değişkenlerin incelendiği araştırmalar arttırılmalıdır. Bu sınırlılıklar göz önünde bulundurularak, sonraki çalışmalarda Türkiye’deki farklı üniversitelerde öğrenim gören beden eğitimi öğretmen adayları örnekleme dahil edilmelidir. Ayrıca, bu tür çalışmalar yapılırken katılımcıların cinsel yönelimleri ile ilgili veri de toplanabilir. Sonraki çalışmalarda, konuya ilişkin derinlemesine bilgi toplanması amacı ile de nitel araştırma yöntemlerinden faydalanılması da önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akdaş-Mitrani, A. T. (2008) Eşcinsellere yönelik olumsuz tutumlar: meslek grupları ve ilişkileri özellikler. *Turkish Journal of Forensic Sciences*, 7, 23-30.
- Alderson, K. G., Orzeck, T. L., McEwen S. C. (2009). Alberta high school counsellors’ knowledge of homosexuality and their attitudes toward gay males. *Canadian Journal of Education*, 32(1), 87-117.

- Altemeyer B. (2001). Changes in attitudes toward homosexuals. *Journal of Homosexuality*, 42(2), 63-75.
- Andri, A. (2011). Survey of knowledge, attitude and behavior of homosexual seminar's audiences. *European Psychiatry (Abstracts of the 19th European Congress of Psychiatry)*, 26, Supplement 1, 510.
- Ayvazo, S., Sutherland, S. (2009). Uncovering the secrets: homophobia in physical education. *Action in Teacher Education*, 31, 56-69.
- Baker, D. F. (1980). A survey of attitudes and knowledge about homosexuality among secondary school teachers in training. Master's thesis, Southern Methodist University, Dallas, Texas.
- Berkman, C. S., Zinberg, G. (1997). Homophobia and heterosexism in social workers. *Social Work*, 42(4), 319-332.
- Cortina, J. M. (1993). What is coefficient alpha? An examination of theory and applications. *Journal of Applied Psychology*, 78(1), 98-104.
- Çırakoğlu, O. C. (2006). Perception of homosexuality among Turkish university students: the roles of labels, gender, and prior contact. *The Journal of Social Psychology*, 146, 293-305.
- Davison, K. G., Frank, B. W. (2007). Sexualities, genders, and bodies in sport: changing practices of inequity. In K. Young, P. White (Eds.), *Sport and gender in Canada*. (2nd ed.) New York, Don Mills, Ontario: Oxford Univer. Press. syf. 178-193.
- DeVellis, R. F. (2003). *Scale development: Theory and applications* (2nd Ed.). Thousand Oaks: Sage Publications.
- Donnelly, J. W., Donnelly, M., Kittleson, M.J., Procaccino, A. T., Fogarty, K. J., Duncan, D. F. (1997). An exploration of attitudes on sexuality at a northeastern urban university. *Journal of Psychological Reports*, 81, 677- 678.
- Duyan, V., Gelbal S. (2004). Lezbiyen ve geylere yönelik tutum (LGYT) ölçeği: Güvenirlik ve geçerlik çalışması. *HIV/AIDS Dergisi*, 7(3) 106-112.
- Ensign, K. A., Yiamouyiannis, A., White, K. M., Ridpath, B. D. (2011). Athletic trainers' attitudes toward lesbian, gay, and bisexual National Collegiate Athletic Association student-athletes. *Journal of Athletic Training*, 46(1), 69-75.
- Fraenkel, J., Wallen, N., Hyun, H. (2012). *How to Design and Evaluate Research in Education* (8th Ed). New York: McGraw-Hill.
- Gelbal, S., Duyan, V. (2006). Attitudes of university students toward lesbians and gay men in Turkey. *Sex Roles*, 55, 573-579.
- Gill, D. L., Morrow, R. G., Collins, K. E., Lucey, A. B., Schultz, A. M. (2006). Attitudes and sexual prejudice in sport and physical activity. *Journal of Sport Management*, 20, 554-564.
- Harris, M., Nightengale, J., Owens, N. (1995). Health care professionals' experience, knowledge, and attitudes concerning homosexuality. *Journal of Gay and Lesbian Social Services*, 2(2), 91-107.
- Herek, G. M. (1988). Heterosexuals' attitudes toward lesbians and gay men: Correlates and gender differences. *Journal of Sex Research*, 25, 451-477.

- Herek, G. M. (1994). Assessing heterosexuals' attitudes toward lesbians and gay men: A review of empirical research with the ATLG scale. In B. Greene, G.M. Herek (Eds.) *Lesbian and gay psychology: Theory, research, and clinical applications* (syf. 206-228). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Herek, G. M. (1998). *Attitudes toward lesbians and gay men scale*. In C. M. Davis, W. H. Yarber, R. Bauserman, G. Schreer, S. L. Davis (Eds.), *Handbook of Sexuality related measures*. Thousand Oaks, CA: Sage. syf. 392-394.
- Herek, G. M. (2000). *Homosexuality*. In A. E. Kazdin (Ed.), *Encyclopedia of psychology*. Washington, DC: American Psychological Association and Oxford Univer. Press. syf. 149-153.
- Herek, G. M., Gonzalez-Rivera, M. (2006). Attitudes toward homosexuality among U.S. residents of Mexican descent. *Journal of Sex Research*, 43, 122-135.
- Hinrichs, D. W., Rosenberg, P. J. (2002). Attitudes toward gay, lesbian, and bisexual persons among heterosexual liberal arts college students. *Journal of Homosexuality*, 43, 61-84.
- Kerns, J. G., Fine, M. A. (1994). The relation between gender and negative attitudes toward gay men and lesbians: Do gender role attitudes mediate this relation? *Sex Roles*, 31, 297-307.
- Kim, B. S. K., D'Andrea, M. J., Poonam, K. S., Gaughen, K. J. S. (1998). A multicultural study of university students' knowledge of and attitudes toward homosexuality. *Journal of Humanistic Education and Development*, 36(3), 171-182.
- Kite, M., Whitley B. (1996). Sex differences in attitudes toward homosexual persons, behaviors, and civil rights: A meta-analysis. *Personality and Social Psychology Bulletin* 22, 336-53.
- LaMar, L., Kite.M. (1998). Sex differences in attitudes toward gay men and lesbians: A multidimensional perspective. *Journal of Sex Research*, 35, 189-196.
- Morrow, R. G., Gill, D. L. (2003). Perceptions of homophobia and heterosexism in physical education. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 74, 205-214.
- Mutlu, K. (1989). Bir dindarlık ölçeği: Sosyoloji'de yöntem üzerine bir tartışma (The religiosity scale: the discussion of methodology in sociology). *İslami Araştırmalar (Islamic Research)* 3, 194-199.
- Nunnally, J. C., Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.) New York: McGraw Hill.
- Oksal, A. (2008). Turkish family members' attitudes toward lesbians and gay men. *Sex Roles*, 58, 514-525.
- Riggs, A. D., Rosenthal, A. R., Smith-Bonahue, T. (2011). The impact of combined cognitive affective intervention on pre-service teachers' attitudes, knowledge, and anticipated professional behaviours regarding homosexuality and gay and lesbian issues. *Teaching and Teacher Education*, 27, 201-209.
- Roper, E. A., Halloran, E. (2007). Attitudes toward gay men and lesbians among heterosexual male and female student-athletes. *Sex Roles*, 57, 919-928.
- Sakallı, N. (2002). The relationship between sexism and attitudes toward homosexuality in a sample of Turkish college students. *Journal of Homosexuality*, 42, 51-62.

- Sakallı, N., Uğurlu, O. (2001). Effects of social contact with homosexuals on heterosexual Turkish university students' attitudes towards homosexuality. *Journal of Homosexuality*, 42, 53-62.
- Saraç, L. (2012a). The relationships between homophobic attitudes and religiosity among Turkish physical education teacher majors. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 17(3), 277-287.
- Saraç, L. (2012b). Attitudes of future physical education teachers in Turkey toward lesbians and gay men. *Psychological Reports: Sociocultural Issues in Psychology*, 111(3), 765-775.
- Schellenberg, E. G., Hirt, J., Sears, A. (1999). Attitudes toward homosexuals among students at a Canadian university. *Sex Roles*, 40, 139-152.
- Smith, T. W. (2011). Public Attitudes toward Homosexuality. General Social Survey, NORC/University of Chicago. <http://www.norc.org/NewsEventsPublications/PressReleases/Pages/american-acceptance-of-homosexuality-gss-report.aspx> adresinden alınmıştır.
- Wells, J. W., Franken, M. L. (1987). University Students' Knowledge About and Attitudes toward Homosexuality. *The Journal of Humanistic Education and Development*, 26, 81-95.
- Whitley, B. E. (2009). Religiosity and attitudes towards lesbians and gay men: A meta-analysis. *The International Journal for the Psychology of Religion* 19, 21-38.
- Whitley, B. E. (2001). Gender-role variables and attitudes toward homosexuality. *Sex Roles*, 45, 691-701.
- Wills, G., Crawford, R. (1999). Attitudes toward homosexuality in Shreveport-Bossier City, Louisiana. *Journal of Homosexuality*, 38, 97-116.
- Yip, A. K. T. (2009). Islam and sexuality: Orthodoxy and contestations: Editorial introduction. *Contemporary Islam*, 3, 1-5.